

Comunicació
PEDAGOGIA I
DIFUSIÓ AL
MUSEU
COMARCAL
DE LA CONCA
DE BARBERÀ

22

Per Dolors Mestres i Solé i Maria Adserias i Sans

ACTIVITATS QUE OFEREIX EL MUSEU COMARCAL ALS VISITANTS

El nou projecte museogràfic del Museu Comarcal de la Conca de Barberà, redactat i aprovat l'any 1989, ja contemplava que la part expositiva tindria com a principal funció la pedagògica. És per aquest motiu que en els nous muntatges s'ha incidit especialment en l'aspecte gràfic, de manera s'ha procurat fer els textos del museu al més curts, concrets i agradables de llegir possible. Segons aquest projecte, el nou concepte de museu comarcal consistiria en una seu central i unes seccions monogràfiques. La seu central, després de tres anys d'obres d'ampliació i reinstal·lació, s'inaugurà el setembre del 1992 i des d'aleshores es creà una Secció Pedagògica del Museu, que és qui elabora i coordina les activitats. En un primer moment es van posar en funcionament activitats relacionades amb la temàtica de la seu central, però aquestes s'amplien a mida que s'obren al públic les diferents seccions monogràfiques.

Les activitats que ofereix el Museu Comarcal de la Conca de Barberà es diferencien en funció del públic a qui van dirigides i també segons on es realitzen.

A) Activitats a realitzar a la seu central del museu a Montblanc:

Per a tota mena de grups, incloent els escolars:

* Visites comentades al museu, adaptades a les característiques de cada grup (temps disponible i interessos).

Per a escolars:

* Dossiers de treball, que consisteixen en uns quaderns amb qüestions que els alumnes han de respondre a partir de l'observació dels textos i materials exposats. Degut a l'àmplia temàtica de la seu central del museu, s'ha optat per fer diversos dossiers, de manera que cada un correspon a la visita d'un dels diferents àmbits en què es divideix la seu central. Fins ara hi ha disponibles els dossiers corresponents a la conca antiga, la conca medieval i els oficis de la conca.

* Tallers didàctics, elaborats per aprofundir en aspectes concrets dins de cada període històric; la realització es basa en un audiovisual introductori al tema, visita a l'àmbit corresponent del museu, realització d'exercicis escrits i finalment una part pràctica en què s'observen i manipulen materials referents al tema de cada taller. De moment es disposa dels següents: paleolític, en el qual l'activitat pràctica que porten a terme els alumnes és la talla de pedra (aquest ja va estar en funcionament durant el curs 1993-94); l'art rupestre, en què els alumnes poden pintar sobre una superfície que simula ser la paret d'una cova, i pesos, mides i mesures, durant el qual els alumnes més petits poden experimentar com es pesen i mesuren diferents materials.

B) Activitats a realitzar a la vila medieval de Montblanc:

Montblanc, per les seves característiques, es pot considerar una vila-museu medieval. A més, cal remarcar que es troba situada prop del monestir de Poblet, motiu pel qual hi passen nombrosos visitants. A causa de la manca d'una difusió adequada als interessos de l'ampli ventall de visitants, i a la forta demanda que va rebre el museu, es va decidir realitzar diferents activitats en relació amb la vila de Montblanc:

Per a tota mena de grups, incloent els escolars:

* Visites guiades al centre històric de Montblanc, que inclouen la visita de la seu central del museu. Hi ha diferents ofertes per adaptar-se a les necessitats de cada grup:

• Itinerari reduït: pensat sobretot per a grups de la tercera edat. Dura més o menys una hora i es pot veure el

recinte emmurallat, la plaça porxada de Montblanc i les esglésies i edificis civils medievals més representatius de Montblanc, així com una petita visita a la seu central del museu.

- Itinerari 1: per a grups amb el temps limitat o per a escolars de poca edat. Dura entre una hora i mitja i dues hores i es visiten els principals llocs d'interès de la vila i es fa una breu visita comentada a la seu central del museu comarcal.

- Itinerari 2: per a escolars i grups amb un marcat interès pel tema o amb disponibilitat de temps. Dura unes tres hores i consisteix en un recorregut per la totalitat dels monuments medievals de la vila de Montblanc i una visita comentada a la seu central del museu.

Per a escolars:

- * Dossiers de treball, que es realitzen durant la visita als principals monuments medievals de Montblanc i finalitzen amb unes qüestions sobre l'àmbit dedicat al món medieval, a la seu central del museu comarcal. Hi ha dos nivells: el nivell 1 és per a alumnes de primer a sisè d'EGB, i el nivell 2, per nois de setè i vuitè d'EGB, BUP i FP.

C) Activitats a realitzar al Museu Molins de la Vila, secció monogràfica del Museu Comarcal de la Conca de Barberà:

Tal com ja estava previst al projecte museogràfic, a mesura que s'obren al públic les diferents seccions monogràfiques del Museu Comarcal de la Conca de Barberà, es va ampliant l'oferta d'activitats. El Museu Molins de la Vila consisteix en la posada en funcionament d'un molí fariner hidràulic d'època medieval. Els visitants poden observar la mòlta del gra per tal de fer farina, i també hi ha una part expositiva on s'explica l'evolució històrica dels molins fariners des de la prehistòria a la tecnologia dels molins fariners hidràulics. El Museu Molins de la Vila es va obrir al públic el passat mes de setembre, i des d'aleshores s'han preparat una sèrie d'activitats relacionades amb aquest.

Per a tota mena de grups, incloent els escolars:

- * Visites comentades al Museu Molins de la Vila, secció monogràfica del museu comarcal. Els guies s'adapten a les característiques específiques de cada grup per tal que s'aprofiti millor la visita.

Per a escolars:

- * Dossiers de treball, que es realitzen durant la visita al Museu Molins de la Vila. Hi ha dos nivells: el nivell 1 és per a alumnes de primer a sisè d'EGB, i el nivell 2, per nois de setè i vuitè d'EGB, BUP i FP.

D) Altres activitats que es realitzen al Museu Comarcal de la Conca de Barberà.

El Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà, secció del museu, està portant a terme des de fa dos anys activitats per a escolars relacionades amb el medi ambient i les ciències naturals: paleontologia, ecologia, energia, geologia, etc. Aquestes activitats, en tenir unes característiques específiques, no les porta directament la secció pedagògica del museu, sinó que ho fan membres del Centre d'Història Natural, que són persones especialitzades en aquests temes. Tot i això, es col·labora estretament en les tasques de difusió i coordinació de les activitats.

VALORACIÓ

Aquestes activitats es van iniciar després d'obrir al públic la seu central del museu comarcal el mes de setembre de l'any 1992. O sigui que van començar el curs 1992-93, i ja van funcionar plenament durant el curs 1993-94.

S'ha de destacar que del total de visitants del museu durant el darrer any, un 35 % han estat grups escolars i un 65 %, la resta de visitants. D'aquests darrers, un 77 % són visitants individuals i un 23 % grups. Un 68 % de grups han realitzat visites comentades pels guies del museu, tant al museu com al centre històric de Montblanc.

Del total de grups escolars que han visitat el museu durant el curs 1993-94, un 71 % han realitzat alguna de les activitats que ofereix la secció pedagògica del museu. L'activitat més sol·licitada ha estat el dossier de treball complementari a la visita als monuments medievals de Montblanc, seguida pel les visites comentades a la vila. A continuació cal situar el dossier de treball de la conca medieval, i finalment, el de la conca antiga i el taller

pedagògic del paleolític. Aquestes dades confirmen que les escoles vénen a Montblanc i al museu majoritàriament per estudiar el món medieval. També són importants els fons d'arqueologia de la comarca dipositats al Museu Comarcal de la Conca de Barberà, i per això moltes escoles aprofiten per treballar aquest període històric. Inicialment s'havia previst fer un dossier de treball corresponent a les èpoques moderna i contemporània, però es va desestimar la idea en veure que aquest no era el principal motiu de visitar el museu per part de les escoles, tot i interessar força a la resta de públic.

DIFUSIÓ

Per a la difusió de tots els serveis que el Museu Comarcal de la Conca de Barberà ofereix al públic, se segueixen diversos sistemes.

S'envia periòdicament informació explicativa (fulletons) de l'oferta d'activitats per al públic en general que ofereix el museu a oficines de turisme, àgències de viatges, associacions de jubilats i altres grups diversos que algun cop han visitat el museu o s'han interessat per aquests serveis.

S'han mantingut contactes amb diferents sectors de la comarca per tal de poder presentar al públic ofertes conjuntes, tenint en compte que la majoria de visitants de Montblanc i de la Conca de Barberà ho són d'un sol dia. En primer lloc s'ha pres contacte amb els principals restaurants i fondes per organitzar ofertes conjuntes (per exemple: esmorzar, visita comentada a Montblanc i a la seu central del museu i dinar). També s'ha coordinat la possibilitat de completar la nostra oferta amb la visita a diverses caves de la comarca i amb una fàbrica de dolços típics (Rifacli), on es pot veure el sistema de producció artesanal i s'ofereix una degustació dels productes. D'aquesta manera, juntament amb una promoció cultural de la comarca, també es realitza una promoció dels seus productes típics.

També s'envia periòdicament informació sobre les possibles activitats que ofereix el Museu Comarcal de la Conca de Barberà a totes les escoles de la comarca i de la resta de la província de Tarragona, així com a totes les altres escoles de Catalunya o de la resta de l'Estat espanyol que algun cop han visitat el museu o bé ens han demanat informació. A més, s'envia aquesta informació a tots els centres de recursos pedagògics de Catalunya.

Finalment cal destacar les reunions que es van realitzant amb els professors de la comarca, organitzades amb la col.laboració del Centre de Recursos Pedagògics de la Conca de Barberà, per tal de tenir-los al corrent de les noves activitats que es van posant a la seva disposició.